Ч. 56 (11.397). Львів, четвер 14. березня 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: М. сячно: в краю 5·00 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Закріплюймо позиції.

Львів, 13. березня 1929.

На тому місці ми присвятили вчора дещо уваги вимовним інструкціям інтернаціоналістичного „Сель-Робу-Єдности“. Ці інструкції не є для нас ніякою ревеляцією, бож ми знаємо не від нині, що всі ближчі й дальші сателіти кремлівського Комінтерну змагають у нас до одного і того самого, а саме до розвалу й цілковитої ліквідації всього нашого національного табору. Вони переконані, — і цілком слушно — що доки український національний табор сконсолідований, доки він є кермуючим і провідним чинником у всесторонньому житті нашого народу, доти їм, усяким комуністам та інтернаціоналістам, нема тут поля до праці, нема терену для роблення того капіталу, якого вимагають від них „пославші“ їх на злобувчу і одночасно розкладову працю. І тому то всі вони, оті інтернаціоналістичні аґітатори й демагоги, так завзято шлють свої руїнницькі інструкції, так енерґійно беруться за „критику“ всього того, що збудувала спільним зусиллям поколінь українська нація, і що в сучасну хвилю є фундаментом національного життя.

Щоби когось фізично зліквідувати, на те треба або терористичного акту, або цілковитого позбавлення когось підстав для істнування. Інтернаціоналісти і хочуть і прагнуть цілковитої ліквідації національного українського табору, бо він стоїть їм на перешкоді при здійснюванні їхньої демагогії та завзято протиставиться їхній деморалізаційній, руїнницькій роботі! Вони мають за короткі руки, щоби цей національний табор умертвити, але за те мають доволі засобів на те, щоби пробувати підривати та руйнувати підстави для істнування тієї моральної сили і того впливу, якими розпоряджає цей табор у народі. Сила і впливи національного українського табору проявляється в масах при допомозі з важким трудом та величезною посвятою здвигнених установ як „Просвіта“, „Сільський Господар“, кооперація і т. д. Позбавити національний табор усіх тих установ, значить підірвати не тільки його моральну силу, не тільки вплив, але й само його істнування як позитивного, провідного і конструктивного чинника в національному житті.

Інтернаціоналістична демаґоґія подає своїм нечисленним прихильникам до вірування, що „Просвіта“ й кооперація не дають нічого для українських робітників і селян. Насувається мимоволі питання: а для когож працювала „Просвіта“ шістьдесять літ і серед кого найбільше приймалася її праця? Самозрозуміло, що працювала тільки і виключно для українських селян і робітників. А хто перетворив українську темну, етноґрафічну масу в свідомий національно український елемент. Невже зробили це недавні москвофіли з „Сель-Робу-Єдности“? Виключно завдяки інтензивній праці кількох національно віруючих та відданих народові ґенерацій дійшли ми до того, чим нині розпоряджаємо. Якщо не булоб тієї праці, то напевно не малиб нині на що нападати й наші інтернаціоналісти та й не малиб куди виладовувати своєї, наказаної ворожими українському національному рухові чинниками, демагогії.

Вони не дають нашому народові ніякої позитивної праці крім руїнницьких кличів. Але не можна нам закривати очей і на те, що саме негативні кличі та взагалі всяку неґацію, в роді руйнуючої критики, найлекше сіяти серед темної, безкритичної маси. На те й рахують наші інтернаціоналісти. Вони прямують покищо передовсім до того, щоби защіпити недовіря в народі до національних провідників і діячів. Тією своєю роботою наші інтернаціоналісти йдуть на руку тим польським кругам, що беруться реалізувати гасло: „до українських мас („рускего люду“) підходити та ведшувати їх понад голови української інтеліґенції“. В тому відношенні є наші комунофіли природніми союзниками таких польських кол. І одним і другим на перешкоді українська національно свідома інтеліґенція, і тому одні й другі намагаються її знищити та підірвати її вплив в українському населенню.

Нема сумніву, що в своїх обрахунках вони помиляються, бо наше селянство в своїй великій більшости не є вже темною безкритичною масою, що не визнається в тому, хто його ворог, а хто приятель. Та всеж є між нашим селянством ще невеличка частина таких, що дають себе потягати несовісним демагогам, що даються ловити на їх руїнницькі кличі. І саме з уваги на тих незорієнтованих і несвідомих, треба нам вести боротьбу з всякими інтернаціоналістичними посяганнями на їх душу. Бо їх вони намагаються використати для своїх руїнницьких, розкладових цілей.

Самозрозуміло, що стан нашого теперішнього національного життя вимагає від національних українських сил не тільки інтензивної праці та масової участи в ній нашої інтеліґенції, але й великої боєздатности у боротьбі не лише за збереження національних здобутків виключно у своїх руках, але ще більше за відмежування їх від розкладових, руїнницьких, протинаціональних чинників і їх гасел. Переживаємо часи не тільки фронтового наступу на нас збоку польських чинників, але й часи, в яких, як ніколи досі, найшлося доволі своїх руїнницьких інтернаціоналістичних елементів, що хочуть розложити нас з нутра. В таких часах не може бути в наших рядах ні одної свідомої одиниці, якаб не дала своєї праці та сил на боротьбу за збереження народу від тієї руїни, яка йому може грозити. Ця боротьба не має бути галасливою та шумною, але спокійною, продуманою та успішною. Та ч не буде це фактично боротьба, а буденна, мозольна і важка, але зате успішна і будуюча органічна праця.

Цю працю наших національних робітників, що тепер унаглядаються всюди, в просвітніх установах, кооперативах, господарських і інших товариствах треба нам з уваги на ворожі захвіхання подвоїти і потроїти. Бо тільки нею можна найкраще і найуспішніше бити всяку демаґоґію та руїнництво. На руїну все найкращою відповіддю була позитивна, конструктивна робота. Нею ми все побіджували в громадському житті, нею ми виривали нарід вже нераз з усяких ворожих кігтів, нею не дамо навіть доступу до народу і його установ для тих, що єдиним завданням поставили собі посів руїни під кличем боротьби за комунізм.

Противенства.

Чемберлен проти пакту Кельоґа?

Немало шуму наробила в світі недавня заява Чемберлена перед кореспондентом „Ню Йорк Ворльд“ у Женеві про те, що Кельоґів пакт не дає в дійсности ніякої забезпеки знесиленому й виснаженому людству перед війнами і не спиняє зброєнь. Вашинґтонські штуки — казав він — не можуть мати ніякого впливу на роззброєння Европи; пакт Кельоґа — це тільки американський жест, призначений виключно для американців. На запит американського кореспондента, чи ратифікація пакту не прискорить усеж таки обмеження зброєнь, відповів Чемберлен іронічно: Адже американці мають пятнацять кружляків, неправда-ж?

Ясно, що такі слова Чемберлена не могли прогомоніти безслідно. На них зареаґовано негайно, в першу чергу очевидно в Америці. І те, що сказано в Америці з приводу поданих вище слів Чемберлена, заслуговує на таку саму увагу, як і його заява. Бо з одного і другого боку відхилено рубець заслони, якою прикрито дійсні наміри і пляни цих двох споріднених, зданих на себе економічно й політично, світових потуг.

Не хто інший, а голова комісії для закордонних справ в американському сенаті, відомий сенатор Бораг, виступив з прилюдною відповіддю Чемберленові. Бораг зазначив, що заява Чемберлена, в якій він виступає проти пакту Кельоґа, не повинна нікого дивувати. Бож загально відомо, що він мав увесь час ріжні сумніви й застереження щодо того пакту і саме тими застереженнями він торпедував той пакт так, як свого часу льокарненський договір. Зрештою про становище Чемберлена до пакту Кельоґа і взагалі до справи забезпеки світового мира свідчить найкраще англійсько-французький фльотовий договір, заключений під його омофором.

А закінчив сен. Бораг свою відповідь так: Нехай в Англії дуже не дивуються, що американці будують кружляки. Це конечне, коли такий диплъомат, як Чемберлен, кепкує собі з усіх тих заходів, які змагають до забезпеки світового мира й обмеження зброєнь. На щастя, каже Бораг, для осолодження своїх гірких уваг, англійський нарід не думає так, як його міністр закордонних справ, тому можна надіятися, що його смертельний удар не буде смертельним.

Наведені уривки з голосів двох визначних політиків вказують недвозначно на великі противенства між Англією й Америкою. Як і можна було надіятися, Чемберлен після опублікування його заяви заперечив її автентичність і в оголошеній у пресі окремій статті старається пояснити своє становище та говорить багато про потребу добрих взаємин між Англією й Америкою і про своє довіря до Ліґи Націй. Його статтяя настроєна взагалі на дуже миролюбивий тон і він пише немало про необхідність довести до створення в цілому світі мирової атмосфери. Одначе все те не повинно нікого вводити в блуд. Заява Чемберлена, висказана безпосередньо перед американським журналістом, є така симптоматична і говорить так богато про противенства між американським та англійським кольосами, а з тим і про непевне положення в світі взагалі, що її варто завсіди мати перед очима. На всякий випадок до мирової атмосфери в світі ще дуже далеко.

На парляментарній арені.

З діяльности Сенатського Клюбу.

З виступів пп. сенаторів Українського Клюбу *на бюджетовій комісії* слід пригадати ще раз велику промову сен. М. Галущинського при розгляді бюджету міністерства освіти (була в цілости друкована в „Новому Часі“) і промову *сен. В Децикевича* при бюджеті міністерства справедливости (за вийми з цієї промови було сконфісковане 43. число „Діла“). Крім того сен. Децикевич (постійний член Українського Клюбу у бюджетовій сенатській комісії) та сен. *А. Горбачевський* забирали голос майже при кожному ресорті бюджету при нагоді дискусії над поодинокими позиціями.

На пленарних засіданнях сенату протягом останніх десяти днів бюджетової сесії (від 5.—11. ц. м.) від імени Українського Клюбу промовляли: *сен. д-р К. Троян* (5. ц. м.) при ґенеральній дискусії, *сен. М. Кузьмин (6. ц. м.)* при бюджеті міністерства земельних справ, *сен. В. Бараник* (7. ц. м. при бюджеті міністерства внутрішніх справ, *сен. О. Кисілевська* (9. ц. м. при міністерстві освіти і *сен. А. Горбачевський* (9. ц. м.) при міністерстві судівництва.

Промова сен. К. Трояна.

Головною тезою, покладеною в основу промови сен. Трояна було твердження, що польська політика легковажить собі національну проблему взагалі й українську з окрема, а не маючи можливости зовсім її поминати, вибирає найбільш „упрощені“ способи спекулятися її. Ширше промовець спинився над одною із консеквенцій цієї системи, „упрощення“ післятравневого уряду, а саме над перейняттям на практиці програми ендеції, при чому промовець дав гостру відповідь відомому виступові пос. Ярузельського (Б.Б.) у соймі. Ось кілька вийнятків цієї промови:

„...Забираючи голос іменем Українського Клюбу здаю собі справу, серед якої важкої й задушливої атмосфери мусимо тут висловлювати наші вимоги, яких або зовсім не слухають, або які не находять жадного зрозуміння. Я певний, що мої виводи і моїх товаришів будуть тут ще одною жменею гороху, що оїбється об ґранітну скелю повної байдужности так польських державних діячів, як і польських політиків, байдужности до всього, що відноситься до націон. проблеми... Маю враження, що колись у будуччині історія польсько-українських взаємин зверне увагу на куріоз, як оці представники одної па-

тої частини мешканців держави у двох централь- них законодатних установах постійно говорили, а решта їх постійно не слухала. Це буде для нас перед історією оправданням, а для вас важким обвинуваченням. Справді, дивна річ, в якою впертістю сойм, сенат, уряд, польська преса і ве- личезна більшість цілого польського громадян- ства бороняться перед правдою, боронитьcя перед освідомленням собі тої гіркої правди про націо- нальні відносини і не хоче позбутися брехонь і легенд, яких вперто тримається і на яких ділає. Здається нам, що незнання національної пробле- ми і нехіть пізнання її у світлі правди є голов- ною причиною дотеперішнього курсу польської національної політики.

Десять літ минає, як українська проблема у польській державі є трактована як якась екзо- тика, як щось істнуюче дуже далеко, але щось неприємне і вілзливе. Виходячи з того погляду, панове польські політики не завдають собі праці пізнання української проблеми, пізнання історії українського народу, історії його суспільних ру- хів, його культури, його економічного розвитку, його справжньої нинішньої сили, його сили по- тенціяльної і його можливостей у будучому. То- му однак, що — як я казав — українська про- блема є вілзлива і постійно пригадує себе, то позбуваються її як вілзливця, себто так, аби мо- жливо якнайшвидше і якнайскорше її позбутися. А тимчасом випадки накидування себе україн- ською проблемою панам польським політикам повторяються щораз частіше і щораз яскра- віше. Отже гніває це панів і дратує їх і замісць спонукати їх вглянути у суть справи, спонукує їх щораз брутальніше поводитися із вілзливим інтрузом".

Дальше промовець стверджує ще нехіть розглядати українську справу по суті. Міродайні урядові чинники створили цілу своєрідну „си- стему упрощення" відносно всього українського. Аргументує прикладами: у відповідь на низку конкретних закидів збоку українського посла під адресою польського внутрішнього міністер- ства, міністр або відмовляє послові права взагалі промовляти від імени українського народу, або згори називає його закиди брехнею. Дальше зга- дує промовець подібний випадок із відповідю міністра хліборобства Незабітовського. Промо- вець гостро протестує проти такого ставлення справи одним та другим міністром і добачує у цих усіх трьох випадках доказ на істнування пев- ної системи, системи струсиної політики, яка хо- че лише влекшити собі ситуацію, аби взагалі не розглядати порушених справ по суті. „Панове дозволяєте собі цілу національну проблему зво- дити до рівня штучного твору, істнуючого лише завдяки закордонній затії та цілий національний рух ідентифікуєте з якоюсь платною агенцією ворога". Опісля переходить промовець до висту- пу Ярузельського, в якому добачує доказ на ве- личезне роздратування і знервування польських урядових політиків одним фактом, що їх приму- шують займатися українською справою. Прига- дує усі ті конкретні закиди, які наводив україн-

ський посол, що нібито спонукав п. Ярузель- ського до заяви про „українські брехні", яких „перебралася мірка" і які спонукують польську політику до „переходу до наступу" на українців. Довго спиняється над можливостями, значін- ням і евент. наслідками того наступу. В звязку з цим заторкує новий урядовий проєкт зміни конституції і при цій нагоді пригадує стару українську поговірку: „пережили ми панщину, переживемо й конституцію". Переходючи до ме- толів залякування, заторкує ще один прояв „упрощення" ситуації, а саме відомий поділ у- країнського народу на „бунтарів-провідників" і „почціви людек рускі" та теорію зєднювання со- бі того „людку" „понад головами провідників". Тут перечислює усе те, що той „людек" отримав у Польщі за останніх 10 літ. З окрема ширше зу- пиняється на кредитовій політиці і при цій на- голі докладно оповідає історію заходів одної у- країнської економ. інституції, яка мала й якій відібрано кредити, і розмову, яку директор тої установи мав у Варшаві з начальником нац. ви- ділу в мін. внутр. справ п. Сухенком. .....Навіть цілі потяги тих буцім то платних берлінських а- гітаторів не зробили би сотньої частини тої ро- боти, яку робить така коротка розмова з п. Су- хенком, або промова п. Ярузельського з соймової трибуни. Запевняю вас, панове, що ніщо так чу- дово не підбурює українських мас, як офіціяльна польська політика". Тут промовець підводить бі- ланс останньої сесії у соймі, яким є нове заго- стрення українсько-польських взаємин.

„Не думаю бавитися у пророцтва, обмежуся лише до заяви, що коли панове думаєте, що пере- ходом до наступу одностайним ендецько-бебі- стичним фронтом зумієте бодай зачинити уста українцям, щоби перестали ширити ці „брехні", на які так обурюєтеся і які так вас дратують, то панове грубо помиляєтеся. Декотрі речі з нинііш- ніх національних відносин у Польщі можуть справді підлягати дискусії, але не підлягає дис- кусії ця обставина, що українцям живеться у Польщі аж так добре, щоби вони не мали приводу до крику, протестів і вимог. Є цілком ясною рі- чю, що кожний крик — чим довше тріває тим гостріші й неприємніші приймає тони. Коли кри- чить одиниця, то можна сподіватися, що таки втомиться і колись замовкне, захрипне або зну- диться їй кричати. Однак цього годі сподіватися по українцях. Бо занадто богато нас є, занадто далеко дійшли ми вже у нашій національ. свідомо- сті, занадто швидке темпо приняв від часу війни процес кристалізації націон. рухів і занадто добре знаємо правдиве, а не фіктивне значіння україн- ської проблеми у звязку з подіями світового значіння".

Кінчить промовець: „З якогонебудь погляду ми старались би підійти до польсько-українських взаємин, всетаки поза всяким сумнівом є одна правда, а саме, що польський уряд не має мо- рального права навіть думати, щоби ми могли го- лосувати за державною конечністю, якою є бю- джет".

(У дальших числах подамо по черзі зміст усіх інших згаданих на вступі промов пп. се- наторів.)

Роля жінки в компартії СРСР.

На основі найновіших статистичних даних.

З нагоди міжнародного дня жінки-робітни- ці появилося в радянській пресі богато даних про те, яке є відношення жінки до нового т. зв. соціялістичного будівництва в СРСР, зокрема ж яке становище займає та яку ролю відграє жін- ка в кермуючій новим будівництвом СРСР партії.

На основі останньої статистики населення СРСР з кінця 1926 р. на кожну 1000 мужчин ви- падає в СРСР 1069 жінок. У комуністичній пар- тії є жінок всемеро менше ніж мужчин, не зва- жаючи на те, що серед населення жінки мають значну перевагу над мужчинами. У половині 1928 р. на сто комуністів припадало 87 мужчин і 13 жінок. Під кінець 1928 р. відсоток жінок у партії ще зменшився. На всіх 1,360.469 членів і кандидатів комун. партії жінок було 177.589, тоб- то 13 відсотків.

Коли взяти під увагу національну прина- лежність жінок, членів компартії, то прийдеться ствердити, що вони репрезентують у ВКП(б)У аж 93 національности тоді, коли у тій партії є репрезентовані аж 132 національности. Виходить, що не всі національности СРСР мають у партії свою жіночу репрезентацію. Найбільше є в партії росіянок, бо аж 71 відс, українок є там 8,7 відс., жидівок 8 (отже пропорціонально до числа жи- дівського населення найбільше), від 0,3 відс. до 1 відс. дають у партії жінки вірменські, грузин- ські та узбекські.

Дуже вимовним є соціяльний стан жінок- членів партії або одним словом комуністок. Отже на всю скількість комуністок 177.589 було 56,6 відс. робітниць, 12,9 відс. селянок, 25,4 відс. у- рядничок, та 5,1 відс. інших. Щодо репрезентації сільського жіноцтва в партії то вона дуже слаба. На 62 міліони сільського жіночого населення, на 546.757 сільських залюднених пунктів у СРСР

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

БЕЗЖУРНІ ДНІ. 6)

Оповідання.

(Продовження.)

IX.

На другий день рано вийшла попівська най- мичка, станула під самим вікном, де спав Стець- ко і як не защебече своїм дзвінким голосом на ввесь двір: тютенька, тю, тю, тю!... Сипала зерно і в-одно щебетала: тютенько, тю, тю, тю!...

Стецько прокинувся вмить. — Де це я? Ага! — І перед його очима станула: Ксеня. Усміхнув- ся й у напівсні став мріяти про неї. На серці ста- вало йому легко, якесь благо оволоділо все його єство і йому видавалося, що її ніжна, йому при- вітна, ласкава душа біля нього.

— Тютенько, тю, тю, тю! — пронеслося зно- ву по дворі під самим вікном і Грицько також прокинувся. Він глянув на товариша, поздоро- вив з добрим днем і спитав поважно:

— Товаришу, друже мій єдиний скажи-ж мені, серденько, коли ми їдемо вже раз відси?

— Їдь собі, серденько, і нині, і зараз, яке мені діло до того? — відповів Стецько поважно.

— Так воно не є, разом ми приїхали, разом і відїдемо. Так воно, друже!

— А ти вже забув, мій друже єдиний, — дразнив Стецько, — що в твоєї Ксені сидів я че- рез тебе три дні? А ти не можеш, мій друже єди- ний, через мене посидіти хочби два?

— Е, то знов що іншого! — відповів Гриць- ко; —я був там, посидів, поговорив, але вийшов цілий, як хлопець, що не розкис відразу при ба- бі, а ти, друже мій єдиний, уже пропав! Ти ля- гаєш спати і думка в тебе йде про неї й у сні в-одно зітхаєш за нею, і тепер — я певний цього — ти про неї мрів. Так воно не йде! Ти ще го- тов мені нині заручитися!

Стецько обрушився аж тепер.

— Мовляв, ти, Грицьку, любиш свою Ксеню, або не любиш! Любиш її, то яким правом ти мені дорікаєш, коли ти ще й не знаєш, чи я свою люблю?! А не любиш ти своєї, то ще гірше, бо їздиш, завертаєш дівчині голову й — не любиш. Чи сюди, чи туди, ти Грицьку (мій друже єди- ний!) робиш зле!

— Це знов що іншого! Я казав тобі вже не раз і не два, що я шукаю одних мотивів. Я...

— Добре! — перебив Стецько і вже підско- чив на ліжку й усів. — Добре, та знай, що я таки нині напишу до неї листа. Напишу: „Панно Ксе- ню, я був у вас з моїм другом, він вам і це, він вам і те, він вам і читав поезії, він і завертав вам голову, але знайте, що ви для нього не є нічим іншим, як тільки мотивом! — Їй Богу, Грицьку, ще нині це напишу!

— Мій друже єдиний, ти цього не зробиш!

— Кленуся тобі живим Богом, що це зроблю! В імя правди, справедливости! Їй Богу, що зроблю.

— Але-ж ти не будеш такий! Хто-ж бачив таке, щоб друг на друга...

— Писав правду? Цеж звичайна річ, це мій обовязок. Чи-ж не кажеш ти сам, що вона...

— Друже мій єдиний, чого ти на мене нині від ранньої години вже такий недобрий!?

— Бо й ти не даєш мені жити від самого ранку, мій друже єдиний!

— То нехай буде вже на твоїм, я ще поси- джу з тобою два дні, доки не приїде по нас По- стригач.

...Стрінув її при сніданні. Вчора була одяг- нена по буденному, нині на ній ясно-рожева шов- кова блюзка, запнята високо під шию, про котру вона знала, що вона їй найбільше до лиця. І сві- жо зірваний червоний гвоздик у волоссі. Сама весела й рада, як дівчина, що має вісімнацять літ. Без життєвих турбот, без жури, розмріяна й пев- на, що цілий світ тільки й тому крутиться до- вкруги сонця і сонце тільки тому світить із си- нього неба, щоб усі її мрії сповнилися. А мрії? Мрії дівчини вісімнацятьлітньої, якої личко, як то кажуть, „до людей": що ось-ось прийде коли вже не короленко, то князенко, полюбить щиро й поведе шляхами щастя, виселеними самими рожами — без терня. Вчора пізнала Стецька; правда, він не був ні короленко, ні князенко, а так таки собі Стецько, але він припав їй якось так до вподоби!... Був поважний, хоч і жарту- вав, був рослий, пристойний, був... І вона — зда- валось їй — не була йому байдужа; це чуло її серце. Тому нині прибралася у все, що мала най- гарніше, тому нині ще рано-вранці спитала пані- матку, що будуть вони варити на обід і піддава- ла якнайгарніші страви, тому нині піддала батькові думку, що булоб добре післати кого в місто, щоб купити вина й іншого краму, „бо того всего треба вдома". Тому й тепер вона вийшла рада, усміхнена.

Стецько стрінувся рано-вранці з нею і йому видалося, що нині вона сто разів гарніша і лю- біша, як учора. Рівночасно з тим огортала його якась несміливість. Його відвага й охота жарту- вати кудись щезли, а все його єство опанувала одна думка, щоб не сказати перед нею якоїсь дурниці, якою осмішив би сам себе. І поки він промовив до неї яке слово, сам цензурував його і тим бентежив сам себе ще більше. Перші пи- тання, які їй поставив, були:

(Продовження буде.)

ти на 24.000 сільських партійних осередків упо-ловині 1928 р. було в партії заледви 2 і пів тисячки членів партії — сільських робітниць і наймичок. У професійних спілках є вже сільських жінок більше, бо кругло 2000 тисяч.

В кермуючих органах партії відсоток теж дуже малий. В губерніяльних органах менший віж 10 відс., в окружних 7, в повітових близько 9, у міських біля 11.

З наведеного видно, що жіноцтво не відіграє в партійному житті комуністичної партії майже ніякої ролі. Ще менша його роля в державному будівництві СРСР.

Давно пора!

Каз. Сосніцький перенесений в стан спочинку!

Як довідуємося з достовірного джерела, на днях перенесено в стан спочинку начальника середнього шкільництва — д-ра Каз. Сосніцького.

Довгі роки тряс п. Сосніцький Львівською Кураторією. Хитрий, зручний, докладно обзнайомлений з тереном своєї діяльности — вмів п. Сосніцький опанувати кожного куратора і нагинати його для своїх цілей. А одною з них було: нищення українського шкільництва. Пристосувавшись легко і скоро до „помаєвої" конюнктури, п. Сосніцький продовжував в цім напрямі лінію, започатковану колишнім „диктатором" Львівської Кураторії — ославленим М. Прушинським.

А що кураторами були звичайно одиниці, необзнайомлені з східньо-галицькими відносинами і персональним складом достойників Львівської Кураторії, то не тяжко було п. Сосніцькому зберігати своє домінуюче становище. Зміняллися куратори, одначе оставав п. Сосніцький. Не дивниця, що його голос, зокрема в справах українського шкільництва, завжди був рішаючим.

Яка причина, що врешті таки заломився ґрунт під п. Сосніцьким?

По нашим інформаціям: особистий конфлікт з теперішним куратором. Значить, підтверджується приповідка: носив вовк, понесли й вовка.

В історії українського шкільництва злобув д. Сосніцький свою окрему сторінку поруч п. Прушинського. Для нього давно належався „заслужений" спочинок. І хоч він прийшов аж так пізно, то всеж на нього він „заслужив" уповні, бо своє зробив. Тепер уже кожний його наслідник зможе в ділянці українського шкільництва спочивати на підготованих п. Сосніцьким пустелях. Ріжниця тільки та, що п. Сосніцький буде спочивати поза Кураторією, а його наслідник в Кураторії.

Присилайте негайно коляду та списки громад і гуртків, що колядували на „Рідну Школу", щоби втягнути їх у загальний список повітів і громад, який ладить до друку Головна Управа „Рідної Школи" у Львові, Ринок ч. 10.

На протиалькогольному фронті.

Загальні Збори Т-ва „Відродження" у Львові.

В дні 27. лютого відбулися загальні збори львівського „Відродження" в салі т-ва „Українська Бесіда". Збори відкрив д-р М. Чайковський, що опісля проводив ім. Секретар уступаючого виділу, п. Кость Личківський, подав коротке звідомлення з діяльности за попередні роки.

З черги вибрано новий виділ у такому складі: голова — проф. д-р Іван Раковський, заст. голови — д-р Володимира Крушельницька, секретар — студ. прав Михайло Хомяк, скарбник — студ. богосл. Антін Пиріг, орґанізаційний і пресовий референт — дир. Іван Герасимович, звязковий — студ. богосл. Іван Гринюх, господар — студ. мед. Талей Сай. Заступники виділових: Кость Личківський, студ. богосл. М. Шулим, студ. прав Люба Яцкевичівна. Контрольна комісія: д-р Софія Парфанович, студ. богосл. Іван Коліда.

Вже на загальних зборах накреслено плян праці на найближчу мету. І так новововибраному виділові доручено перш за все справу зміни статуту й орґанізацію протиалькогольних гуртків по львівських освітніх установах та львівському повіті. За інформаціями і порадами у всіх них справах слід звертатися до голови т-ва „Відродження", проф. Івана Раковського, вул. Листопада 31, партер на ліво, поки виділ не роздобуде власного льокалю і не стане урядувати у своїй домівці.

З життя наших установ.

Звідомлення з діяльности Виділу С. У. А.

У березні 1929 р. кінчить Союз Українських Адвокатів у Львові шестий рік свого існування і своєї діяльности. Виділ С. У. А. присвятив у діловому році, який тревав від 31. березня 1928 р. до 31. березня ц. р., найбільше часу орґанізаційним справам. Протягом ділового року відбув виділ 20 засідань.

Виділ підняняв льокаль у Кооперативному Банку „Земля", приняв урядовця і заложив правничу бібліотеку С. У. А., яку доповнено новими виданнями з Великої України з ділянки правовідання.

С. У. А. приступив з днем 1. липня 1928 р. до видавання чвертьрічного журналу „Життя і Право", що його редаґує редакційна колеґія, зложена з д-ра Костя Левицького, д-ра Володимира Старосольського, д-ра Маріяна Глушкевича, д-ра Олександра Надраґи і д-ра Романа Домбчевського. На днях вийшло вже третє число журналу „Життя і Право".

Варто зазначити теж, що виділ навязав ближчі звязки з секцією студентів-правників у Львові.

Орґанізацією делеґатур С. У. А. займався д-р Роман Домбчевський. Відбулося також спільне засідання виділу з делеґатами в ціли оживлення і підсилення орґанізаційної праці С. У. А. Виділ навязав ближчі звязки з українськими адвокатами Волині, Полісся і Підляша, але звязки ці ще дуже слабі, бо число українських адвокатів не перевищає там 10 (десятьох).

В дні 29 вересня 1928 р відбулися річні сходини львівської делеґатури С. У. А. під проводом д-ра Евгена Щуровського, з викладами: д-ра В. Старосольського „До проблеми правовости держави" і д-ра Р. Домбчевського „Про відносини громадянства до української адвокатури". Такі сходини відбулися також заходами наших делеґатів у Стрию і в Самборі.

Виділ живо цікавився справами, що відносяться до станових справ. Тому-то взяв він активну участь у пятім загальнім зїзді Адвокатських Палат, що відбувся у Львові в дні 20. жовтня 1928 р. у справі вільнопереселення. Від С. У. А. засідав у президії зїзду сенатор д-р Антін Горбачевський, в комітеті засідав голова С. У. А. д-р К. Левицький, а на зборах промовляв д-р Лев Ганкевич. С. У. А. взяв участь також у II. зїзді кандидатів адвокатури, що відбувся у Львові в днях 18. і 19. листопада 1928 р. Від С. У. А. витав цей зїзд д-р Альфред Говикович, а в комерсі взяли участь члени С. У. А. з сеніором д-ром Степаном Федаком на чолі.

Виділ С. У. А. підготовив також справу нашої участи у виборах до Адвокатської Палати у Львові та поставив кандидата на віцепрезидента Палати від українських адвокатів.

Позатим уже переведено вступні конференції та вибрано комісію, яка займається справою вакаційної оселі, де члени С. У. А. у власній хаті моглиб літом відпочати й порятувати своє здоровля.

З інших справ виділ занявся ще справою участи українських адвокатів у парцеляції ерекціональних ґрунтів і тому віднісся до всіх трьох Ординаріятів в тій справі. Одержав прихильну відповідь від Митрополичого Ординаріяту у Львові, що духовенству поручено передавати ведення парцеляційних справ українським адвокатам. Дальше виділ порушив справу несправедливого розділу львівських синдикатів лише між кількох адвокатів: крім того полагодив 14 особистих справ на своїх засіданнях (з приводу непорозумінь між членами).

Окремо слід зазначити, що виділ С. У. А. стежив пильно за зберіганням прав української мови і в тій справі кілька разів інтервеніював. Виділ висказав також рішучу опінію в справі вживання української мови перед судами присяглих. Інтервенціями й оборонами в карних справах займалася, як і попередніми роками, колеґія українських оборонців.

До Союзу Українських Адвокатів належало з кінцем 1928 р. лише 179 членів (ледви 75 відсотків). Маєток Товариства з кінцем 1928 р. виносив 786.36 долярів і 486.11 зол.

Цьогорічні загальні збори С. У. А. відбудуться 23. березня ц. р. в салі Т-ва „Українська Бесіда" при вул. Рутовського ч. 22. Початок в 10. год. рано. Програма загальних зборів буде оголошена окремо.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

З літературної критики.

Роля рецензента.

Недавно один із наших часописів нарікав, що наша преса не приносить систематичних інформацій про нові книжки і тому не дає змоги зорієнтуватись ширшому загалові, що треба читати (а може й купувати).

Чому цього не робить наша преса, включно з усіма літературно-науковими і літературно-моралізуючими журналами, невідомо. Імовірно тому, що легше їй у літературі вести політику і нарікати, чому цього не робимо ми, політичний щоденник.

Та коли деякі видавці та автори мають уже віддавна виправданий жаль, що про їхні книжки досі не було тут фейлетону, дарма, що були фейлетони про зовсім далеких чужинців, — слід перед ними виправдатись. Бачите: нема нічого легшого як бути критиком. Підхоплюєте з літературного твору якунебудь його найслабшу рису, роздуваєте її до розмірів карикатури і питаєте: „І це має бути твір?!". Або ще простіше: „на мене він не зробив найменшого враження... коли на вас зробив — то читайте". Возьмім навіть випадок, що правдою є те, у чому з піною на устах (від молока під носом) докоряють вам кандидати на письменників: що ви патентований критик. Скажім, що ви втратили 20 літ на студії над кількома літературами та мовами, знаєте теорії та методи критики і щось там ще потрібне на те, щоби вміти відріжнити літературу від публіцистики, талант від графоманства і стиль від малпячих вихилясів... Є чим чванитись! Адже кожний у своїй професії в 40 р. життя має за собою таку-же двацятьлітню підготовку.

Додати до міркувань з нагоди якогонебудь рідного твору порівнання з аналогічними чужинними творами, дати аналізу його провідної ідеї, розібрати його технічні засоби, вказати на ріжниці між намірами автора і їх виконанням — усе це звичайна функція критика, проста та легка в порівнанні зі завданнями часописного рецензента. Рецензент не має перед своїми очима одного предмету як критик: твору. Твір — це останній предмет, з чотирьох (коли не більше), про який мусить думати рецензент; перед ним стоять — особа автора, орґан в якому він пише, читач для якого призначений цей орґан і видавець.

Ніодна з цих чотирьох інстанцій не цікавиться найцікавішою проблемою критики: якого роду талант проявляється в творі, які перспективи його розвитку, які його теперішні засоби: мова, стиль, уява, інтеліґенція... і потенціяльні можливости. Більшість із них жде на оцінку, яку роздають конкурсові жюрі. Коли рецензент похвалить твір, тоді пересічний загал включно з автором не входить у тон і застереження цієї похвали. Здебільша й нема змоги на застереження — тон мусить вистачити. А що оцінка без порівнань не має ніяких пропорцій, тому найбанальніший комплімент заступає критику і стає похвальною медалею, а найскромніше застереження — довбнею.

Роля критика є смішно легкою в порівнанні з ролею рецензента, який мусить знати всі хитрощі своєрідної дипльоматії: не казати ні правди ні брехні і виступаючи в ролі критика зєднувати собі замісць ворогів — приятелів. Коли він навіть пише правду, ніхто йому не повірить. На рецензію про твір своїх приятелів або добрих знайомих скажуть йому, що він написав її з товариських оглядів. Коли висловиться неприхильно про твір свого ворога, скажуть, що це помста; коли прихильно, скажуть, що робить першу спробу примирення з ним. Коли йому не до вподоби книжка молодого автора, скажуть, що він душить у розквіті молоді таланти; коли скаже скептичне слово про автора з іменем, скажуть, що він наважується на признані таланти, а навіть нарушує національні святощі.

А проте всупереч усім цим труднощам і несподіванкам, які ждуть рецензента, рецензентів є у світі щораз більше. Вони виконують на чужині таку же ролю як репортери. Видавництва часописів або книжок платять їм за чисто реферуючу працю інформаторів: передачу змісту книжки з кількома наскрізь загальними рефлексіями, які не шкодять ні книжці, ні авторові, а публиці не кажуть нічого про вартість твору. У нас покищо (на шастя чи на жаль, невідомо) нема професійних рецензентів, бо ніяке видавництво не в силі заплатити їм за час потрібний на обовязкову (не завсіди приємну) лектуру. Тому-то оцінка книжок іде, як неодна в нас праця, випадковим „товариським" шляхом.

Ось ділянка, якої не використали в нас досі ті, що хотять мати багато приятелів і загальну симпатію. Рецензент, що хоче задовольнити всіх, не потрібує, а навіть не повинен думати про які-небудь домагання літератури та критики. Чим менше в його рецензії буде цих елементів, тим більше він матиме читачів, що його розуміють. Він навіть не потрібує витрачати часу на прочитання цілої книжки про яку пише; істнують загальні фрази придатні для кожного твору, а степень вартости твору найкраще оцінювати на підставі вражінь зібраних між якиминебудь знайомими: чим вони пересічніші і більше „характеристичні" для загалу, що цікавиться літературою так само випадково як закордонною політикою — тим краще.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Голова за баняк.

(Казка.)

Був собі один король. І було в нього війська, як листя в лісі, як трави на степу, як піску в морі. Але мав він одну чету — Чету Відважних — яку найбільше любив, якою дуже піклувався. У тій четі служили хлопці самі дібрані, — здорові як дуби, відважні як льви, а гарні як боги. А старшим над четою був лицар, що вже неодин турнір відбув, неодин бій звів, неодного ворога на списку настромив.

Такий то був король, така то була чета, такий то був четовий...

Одного разу підійшов ворог під мури міста. Військо короля рушило на ворога, а попереду всіх Чета Відважних.

Від раннього ранку до пізного вечора дзвонили мечі об шоломи, свистали стріли смертоносні, а кров багрила щедро поле. Аж як сонце сховалося за обрій, затих поволі гамір битви.

Чета Відважних першою пішла до бою, останньою вернулася назад.

Весь день ішла вперед як буря, лишаючи позад себе тільки звалища ворожих рядів.

Але й Чети Відважних не милувало вістря списа, не минало лезо меча, не пропускали хмари стріл. Богато лицарів полягло, богато ранами покрилось...

Але бій ішов за святу справу і ніяка жертва не була за велика.

Вечером, коли погас останній згук боротьби, а заблисли обозні ватри, призвав король до себе четового і сказав:

— Ви сповнили свій обовязок. Слава Четі Відважних і її четовому!

Слова короля підхопила дружина королівська, а за нею і все військо.

І раділа Чета Відважних і наповнилось гордістю серце четового.

Минула ніч. Останні тіни зповзли з поля, втікаючи перед сонцем. А як перші проміні розбіглись по землі, то засяла зброя на лицарях, як великі каплі роси. Але найдужче блестів куховарський баняк у ворожому таборі.

— Лицарі! — сказав четовий до Чети Відважних. — Відберемо ворогові цей баняк.

І рушив з четою як вихор.

Прорубались лицарі в саму середину ворогів, забрали баняк і вернули щасливо назад.

Тільки один-єдиний лицар згинув при цьому.

Пішов четовий до короля.

— Королю наш! Чета прорубалась у саму середину ворожого війська!...

А король мовчав.

— Ми билися, як льви!..

А король мовчав.

— Здобули баняк і тільки одного лицаря стратили.

А король промовив:

— Не варт баняк одної спряжки на панцирі, а не то одного життя.

І казав повісити четового...

Галактіон Чіпка.

Наглий суд у Львові.

Оконечно порішено наглий суд над Мициком, виконавцем нападу на грошевого листаря. Дня 10 березня покінчили слідство в цій справі й акти доручили прокуратурі.

Розправа зачнеться в четвер 14. березня в 9. год. рано. Обвинувачує прок. Ґіртлер.

—o—

Епільоґ замаху на польського консуля в Празі.

Пазюк засуджений на півтора року тюрми.

Дня 12. березня відбулася в Празі розправа проти Миколи Пазюка, виконавця замаху на польського консуля в Празі Любачевського. Обвинувачувала лише прокураторія. Обвинуваченого боронив адв. д-р Прохаска. Акт обвинувачення закидає Пазюкові, що 31. жовтня 1928 р. запалив перед дверми польського консуляту фляшку з бензиною, наслідком чого могла повстати пожежа, та стріляв до конс. Любачевського. За це Пазюк обвинувачений у злочині публ. насильства, недоконаного тяжкого ушкодження тіла та за злочин незаконного ношення пальної зброї. Обв. Пазюк зізнав, що не хотів ані спричинювати пожежі, при чому був би наніс шкоду й іншим людям, ані не хотів убити консуля. Як свідки виступали конс. Любачевський, возний Клімек і робітник Тіхи. Після 3-год. суд. поступовання оголосили присуд, на основі якого Пазюка засудили на півтора року тюрми, загостреної постом що 3 місяці з зарахуванням сл. вязниці та на виділення з Чехословаччини. Проти присуду оборонець вніс зажалення неважности і відклик. Промови оборонця та прокуратора тревали по кілька хвиль.

—o—

За міліонові ошуканства.

Присуд на Кольніка і тов.

У вівторок 12. березня предсідник трибуналу оголосив присуд у справі д-ра Кольніка і тов. На основі того присуду трибунал признав винним дир. Бол. Левіцького, д-ра Ад. Кольніка проступку легкодушної кризи, Ад. Кольніка і Марка Курцера злочину спроневірення на шкоду Банку Вз. Кредиту 10.000 зол. і за це засудив Левіцького та Яна Фенца по 3 міс. строгого арешту, яку то кару на основі амнестії їм даровано, д-ра Ад. Кольніка на півтора року тяжкої вязниці, загостреної відокремленням і твердим ліжком на 24 год. що чвертьрічча, а Марка Курцера на 8 міс. тяжкої вязниці з такимиж загостреннями. Курцерові признав суд кару відбутою сл. арештом. д-рові Кольнікові не зарахували сл. арешту. Зате подарували йому на основі амнестії третю часть кари. Пістинера та Векера увільнили від вини і кари. Засуджені дир. Левіцький та Фенц застерегли собі 3 дни до надуми, оборонці д-ра Кольніка та Курцера зголосили зажалення неважности. Прокуратор Гриневецький зголосив зажалення неважности щодо точок (лихви), від яких трибунал увільнив усіх обвинувачених.

—o—

Справа переступлення бюджету.

Дня 12. березня відбулося засідання соймової бюдж. комісії під проводом пос. Бирки. Референт пос. Ліберман відчитав письмо яке вислав бувш. мін. скарбу Чехович у відповіді на висланий до нього запит комісії в справі перешкод, які не позволили йому предложити соймові проєкту закона про додаткові кредити. В письмі цьому (копії листа до прем. Бартеля) повідомляє Чехович бюдж. комісію, що його просьба про димісію з 12. лютого ц. р. є доказом його відношення до справи леґалізації додатк. кредитів за 1927/28 р. Згадана в листі просьба про димісію внесена була 16. листопада 1928 р. наслідком ріжниці думок. Коли прем. Бартель узалежнив речинець предложення закона про додат. кредити від рах. замкнень за 1927/8 р., Чехович із свого боку як міністр скарбу вважав прискорення леґалізації доконаних видатків конечним незалежно від праць над рах. замкненнями. Колиб бюдж. комісія і сойм не приняли до відома заяви премієра, то постанова Чеховича в справі димісії булаб невідклична. Компромісове становище сойму не могло би вплинути на відношення Чеховича до справи, тимбільше, що в гру входили поважні причини госп. натури.

Опісля переслухали президента найв. контр. палати Врублевського. Врублевський предложив м. і. кореспонденцію між найв. контр. палатою і міністром скарбу, що торкалася комунікування найв. контр. палати кожного видатку переступлення бюджету, суми і розпорядку, на основі якого переступлено бюджет. Всіх бюдж. переступлень нарахувала найв. контр. палата на 562 міл. Найв. контр. палата розглядала поодинокі позиції переступлень, а свої спостереження та вислідки доходжень описала в трьох протоколах, які свідок предкладає комісії.

Опісля през. Врублевський давав відповіди на запити референта та послів. Після переслухання Врублевського референт сказав, що просить визначити засідання на найбл. четвер попол. і що на цьому засіданні хоче поставити оконечні річеві внесення в справі обвинувачення. Предкладає 1) попросити, щоби бувш. міністр скарбу подав іще комісії своє письмо про димісію з 16. XI. 1928, 2) просити, щоби през. ради мін. Бартель дав комісії копії ухвал ради мін., на основі яких переступлено бюджети, названі в звіті найв. контр. палати за 1927/8 в сумі 562.755.799 зол.

Найближче засідання 14. березня.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87 50—8·87 50, канадійський долар 8·79 75—8·80 00 чеська корона 0·26 33—0·26 50, австрійський шілінґ 1·25 00 1·25 50 румунська лея 0·05 00 0·05 25 французький франк 0·34 50 0·34 75, швайцарський франк 1·71 20—1·71 30 фунт штерлінґів 43·40 00—43·60 00, радянський червінець 17·50 18·00.

Золото: 20 корон 36·00 00—36·70 00 20 франків 33·20 00—33·60 00, 20 німецьких марок 41·20 00—41·60 00, 10 російських рублів 46·50 00 47·80 00.

Срібло: Австрійська корона 0·67 00—0·67 50 5 австрійських корон 3·45 00 3·50 00, австрійський флорен 1·72 00 1·75 00, російський рубель 2·80 00—2·90 00 копійки за рубель 1·40 00—1·45 00.

Збіжжа.

Пшениця двірська 45·00—46·00, пшениця селянська 43·00—44·00 жито галицьке 31·75—32·50, ячмінь галицький броварняний 34·50—35·50, ячмінь на [illegible] 27·75—28·75, ячмінь пастівний 35·50—36·25, овес галицький 3[illegible]·00—3[illegible]·00 кукурудза румунська 35·50—36·50 бараболя промислова 4·75—5·00, фасоля біла 115·00—140·00, фасоля кольорова 50·00—55·00, фасоля краса 65·00—75·00 горох пів-Вікторія 51·00 55·50, горох пільний 35·00—40·00, бобик 33·50—34·50, мішанка паст. в зерні [illegible]·00—[illegible]·00, вика 38·00—40·00 сіно солодке красне прасоване 18·00—20·00, солома прасована 8·00—9·[illegible] [illegible] 36·50—

По широкому світі.

Звістки з Афґаністану кажуть про повну перемогу Аманули. Збунтовані племена мали перейти на його бік і він має тепер найбільшу армію. Тому, що він обіцяв святочно виріктися усіх попередніх реформ, має вигляди, що сяде знову на престолі.

Віденська преса повідомляє, що уряд СРСР готов призначити свого амбасадора при Ватикані.

Наради комісії економічних знавців над [illegible]вязкою военних німецьких відшкодувань у Парижі перервались. Представник Німеччини виїхав до Берліна за інформаціями. Нема великих надій, щоби основні питання були вирішені цим разом.

Банки в Ризі платять за червонець утричі менше, як він варта по офіціяльнім курсі.

Є звістка, що анґлійського короля заступить на пів року реґенційна рада, з огляду на його затяжну реконвалесценцію.

НОВИНКИ

— **Вийшли на волю.** Арештованих в суботу 9. березня в „Академічному Домі" студентів: Плахтину Ів., Витвицького Івана, Ткачука Степана, Колодзінського Михайла, Ногайського Василя і Климкевича Остапа випущено на волю в суботу вечором (9. березня). У неділю 10-го випущено вечором на волю всіх дівчат, арештованих попереднього дня на Личаківськім цвинтарі.

— **Америка на „Рідну Школу".** На запити дотично нашої нотатки у 55. ч. „Діла" додатково пояснюємо, що поданий в цьому за американськими часописами виказ жертв, зложених в Америці на „Рідну Школу" при нагоді обїздки делеґата „Рідної Школи" п. Льва Ясінчука, був уже частинно оголошений в нашому органі. — Від Головної Управи „Рідної Школи" довідуємося, що частина тих жертв вже надійшла, а решта становить ще тільки декляровані квоти.

— **Концерт колядок і щедрівок у Дрогобичі.** Пишуть нам: Згаданий концерт учеників української ґімназії відбувся дня 10. березня 1929 в салі нового будинку ґімназії. В програму увійшли твори Стеценка, Леонтовича, Кошиця і Річинського. Виконання програми було поправне. Можна би тільки поставити побажання щодо укладу програми. Її слід було поділити на групи, на які діляться колядки, щоби вона дійсно стала ілюстрацією попереджуючого концерт реферату, і щоби лишила поза хвилевою насолодою трівкіший слід на слухачах у формі, хоча би частинного фактичного пізнання бодай деякої групи наших колядок і щедрівок. Хор чисельний і здисциплінований. Диріґував з відомою енерґією п. Мих. Іваненко. Слідне зацікавлення громадян; велика саля нової ґімназії „Рідної Школи" була майже виповнена. — **о. С. С.**

— **Жертви скаженої собаки.** Вчора на подвір'ї загального шпиталя у Львові скажена собака-„вовк" напала по черзі на 12 осіб і всіх покусала. Ділялося це досвіта під до 4-ої, коли один із нічних дозорців Климко Біленький вийшов уперше на подвіря. Дарма, що він мав на свою оборону дві інші собаки, які боронили його перед скаженою, скажена кинулась на інших дозорців, що мусіли з нею боротись. У бійці зі собакою взяло участь кілька осіб і майже всі вони є покусані; з 12-ти осіб три є небезпечно недужі. Також дві шпитальні собаки є покусані. Скаженого „вовка" врешті застрілили.

— **Хто при пожежі гріє руки?** Від якогось часу невідомі хитруни користають з пожеж у місті і зголошуються до власників дому та комірників за платою в імені пожежної сторожі. Загал не знає, що рятункова праця пожежної сторожі є безплатна і неодин, що звик платити за все, платить і за цю поміч.

— **Катастрофи.** У Коросні згоріла фабрика гумових виробів вартости міліона зол. — Берлінський поїзд-експрес наїхав на стації в Гям на вантажний поїзд з худобою, з якого поторощив 8 вагонів. 9 осіб і 60 волів ранених. — Анальоґічна катастрофа трапилась одночасно біля Кельц; особовий поїзд наїхав на вантажний; сім осіб ранених. — У Батавії обсипалась скеля під впливом повені і вбила 17 осіб. — У Гонґ-Конґ у пожежі готелю згоріло 9 осіб. — У турецькім місті Алебазар скеля впала на поїзд, що їхав; три особи вбиті, 13 ранених.

— **Ріжні вістки.** У Голівуд помер відомий американський актор Франк Кінан, один із найкра-

шних виконавців Шекспірівських героїв. — У Варшаві сконфіскували російську газету „За Свободу" за статтю, що гостро критикувала протокол Літвінова. — Внедовзі чехословацька корона буде стабілізована по курсі 1 доляр — 33 кор. і 75 сот. — У Константинополі арештували турецького старшину на пенсії Ебуль Казіма, якого підозрівали в шпигунстві на користь чужої держави. Рідня польських селян біля Ченстохова в Каменниці Поль. мала дістати спадщину з Америки 5 міліонів дол.; кандидатів до міліонів багато. — Помер відомий італійський артист-маляр Франческо Паольо Мікетті. — Англ. король дав ордер королівського „Червоного Хреста" сестрі милосердя, що піклувалась ним від першого дня недуги. — Британський легіон вибирається і цього року на театр воєнних подій до Франції; виїде туди 11.000 бувших учасників війни.

— Ювилейні марки М. Коцюбинського. Відбулося засідання жюрі радянського конкурсу на проект ювилейної марки Михайла Коцюбинського. Цей конкурс — це один із заходів на вшанування памяти видатного українського письменника, що 15-ліття з дня його смерти нещодавно відзначала ціла Україна. На конкурс надіслано кілька проектів. Жюрі вирішило преміювати чотири проекти. Першу премію дістав харківський артист Падалка, другу теж харківський артист Маренков; третіх премій було дві. Дістали їх проекти В. Кричевського (з Києва) і Середи (теж з Києва). Перша премія становить 300 карб., друга — 200, треті по 100. Будуть випущені марки ріжної вартости: на проект Кричевського марки будуть ціною в 5 коп., на проект Середи — в 10 коп., Падалки — 20 коп. і Маренкова — 50 коп. Центральна комісія для вшанування памяти М. Коцюбинського, що утворена при Наркомосі, хоче ці ювилейні марки випустити до жовтня ц. р. Дохід з розпродажі цих марок піде на фонд спорудження памятника Коцюбинському у Винниці.

— Америка продала свою торговельну фльоту. Корабельна Рада з Вашингтону постановила продати всю свою торговельну фльоту, себто кораблі ліній „Юнайтед Стейтс Ляйн" і „Амерікен Мерчент Ляйн". Цю постанову потвердила торговельна комісія сенату. Тоді Корабельна Рада рішила продати усю торговельну фльоту за 16,300.000 дол. П. В. Чепменові і Сп. з Ню Йорку і Шікаго. Тепер підносять докори, що продано її занадто дешево і що якби Чепмен перепродав кораблі англійському товариству, то одержить богато більше і т. д. Та найважніше, що американський уряд зрікся свого привілею мати і вести свою власну торговельну фльоту. Це показує, що для цього Америка ще далеко не підготована.

— Нагорода 10.000 долярів для філядельфійця. В 1921 р. оснував філядельфійський видавець Едвард В. Бок фонд щорічної нагороди золотим медалем і даром в сумі 10 тисяч долярів для людини, що в минулому році найбільше заслужилася для громадянства міста Філядельфії. Таких нагород досі вже роздано 7, а дня 13. лютня мала комісія надати восьму нагороду. Для цієї мети зібрались у вечір того дня запрошені гості в філядельфійській Музичній Академії. Між запрошеними був теж голова Мистецького Музею і заступник голови комісії Фермавнт Парку, Ілляй Керк Прайс. Власне йому вручив бувший сенатор Джордж Вортон Пеппер гарну дорогоцінну скарбонку а в ній золотий медаль і чек на 10.000 дол. Прайс одержав це відзначення і нагороду як признання за працю при поставленню філядельфійського величного Музею Мистецтв та впорядкуванню і прикрашенню великого і гарного Фермавнт Парку. Прайс має 68 літ, але з вигляду подобає на 40-літнього. Він має 4 повнолітніх дітей і 5 внуків. Його предки були емігранти з Валії (Уейлс) в Англії.

— Американські капітали в Анґлії. Американське електричне товариство „Ютілітіз Павер" закупило всі паї англійського електричного товариства „Ґрейтер Льондон". Ціна купна 150 міліонів долярів. Американське товариство доложить ще на уліпшення 50,000.000 дол. і сподіється тоді загального річного приходу у висоті до 45,000.000 дол. Електрівні товариства доставляють світло і силу в Льондоні і 94 інших містах. Це перший випадок в історії, що американці викупили таке велике підприємство для громадських вигід за кордоном.

— Світове кіно. Німецька преса і французька сильно здивовані, що льондонська цензура заборонила німецьку фільму „Космос", зроблену під управою англійського вченого Ю. Гаклея; фільма дає картину еволюції людства від звіриного стану до цього часу. — Виріб голосних фільм в Індії зустрівся з трудношами підсоння: при високій температурі не можна працювати в будинку сильно зачиненім, ще й без вентилятора. — В Еспанії є 2000 кін, з чого в Мадриті є 37, в Барсельоні 60. За останній рік Еспанія приготовила всього 19 власних фільм. — Один із найбільших організаторів фільмового підприємства Грифіт так оповідає про свою карієру: Я почав писати вірші і мене навіть друкували. Після цього я написав песу, за яку дістав 1000 дол. За ці гроші можна було в той час прожити пять літ. Критика докоряла мені за зайвий реалізм і я перейшов до кіна. Тоді я діставав за малі сценарії по 10 і 15 дол. Тепер мене критикують, що мої фільми занадто романтичні. Коли я приготовив свою першу фільму на 1000 метрів, всі заявили, що я зійшов з гаузду. Але ця картина „Наш трест" мала велеканський успіх. Грифіт став директором кінового підприємства „Біограф", що стало над берегом банкроцтва: за рік заробив на ньому 1700 проц. Він заанґажував тоді таких акторів, як Мері Пікфорд, що стали як стій славними і зробили себе та його міліонерами.

— Правничий відчит адв. д-ра Володимира Старосольського, заповіджений на 7. березня, не відбувся з причини концерту Любки Колесси, а відбудеться в четвер дня 14. березня ц. р. в год. 6.30 вечером в льокалі „Української Бесіди" у Львові.

Дописи.

БЕРЕЖАНИ. *(Застій на політично-організаційному полі. — Праця на інших ділянках. — „Рідна Школа". — Зацікавлення нею. — Будова школи. — Аматорський гурток при „Р. Ш.")* На політично-організаційному полі у нас ось уже цілий рік цілковитий застій. Усі, кому слід би зайнятись організаційною працею в низах, якось цею справою не інтересуються. — Зате на інших ділянках нашого громадського життя не можна не замітити деякої рухливости і позитивної, успішної праці. Для прикладу — „Рідна Школа". Поширено сітку кружків „Р. Ш." в повіті. Протягом зими поїздки на села з відповідними рефератами як загального так і пропаґандистичного (для справи нашого шкільництва) змісту. Що праця та не остала без успіху — свідчить про це вислід цьогорічної коляди на „Рідну Школу". А це найкращий покажчик зрозуміння нашими широкими масами на селах завдання та ролі нашого приватнього шкільництва. — Більше маркантним виявом зацікавлення селянства нашою приватньою школою та зрозуміння значіння її — це велика фреквенція дітвори з поблизьких сіл (головно Лісник та Раю) у школі „Р. Ш." в Бережанах. Приємно дивитись, коли ранком заїздить перед будинок школи декілька саней, а з них висипається дітвора. А по навчанні треба по неї знов приїхати. Бо дорога далека для такого дробу. Бачимо, що це з боку селян небуденна посвята. А це свідчить про зрозуміння ними ваги нашого шкільництва та про те, що для нього не злякаються вони ніяких жертв і трудів. Ми дуже вдоволені нашою школою. Тут не тільки навчають але й виховують. Не те, що в чужій школі. Ми не пізнаємо наших дітей. В слідуючому році усі діти нашого села підуть до „Р. Школи" — говорив мені громадянин з Лісник, що приїхав по дітвору. Вміла та ідейна праця управителя та вчительства школи приносить плоди. В останньому році фреквенція в школі збільшилась на 100 проц. Та цей відрадний прояв поставив рівночасно провід школи перед важким але й необхідним завданням поширення школи і піднесення її до 7-ми клясової. А це в дальшу чергу вимагає негайної будови дому, виключно для потреб школи. Де взяти фондів на це? Сподіємось, що найближчі надзвичайні загальні збори, скликані для вирішення цієї важної справи зрозуміють вагу її та найдуть вихід. В поміч прийде усе громадянство як міста так і повіту, свідоме ролі школи для нашого майбутнього. — При кружку „Р. Ш." зорґанізовано аматорський гурток, який під умілим проводом управителя школи п. Петра Будза від листопада м. р. дає постійно вистави, передовсім у місті а час від часу і на провінції. А саме: 21. XI. „Трьох до вибору" — в Бережанах, 25. XI. в Козові, 30. XII. вдруге в Бережанах, 3. II. ц. р. оперету „Чорноморці" в Курянах, 10. II. в Бережанах, 2. III. теж в Бережанах (на загальне бажання) а 3. III. „Трьох до вибору" в Бережанах. — З усіх цих вистав винесли учасники повне вдоволення. Зупинюсь на останній виставці „Чорноморців" (2. III.), що була зразком мистецької постановки песи аматорським гуртком. Хто був на цій виставі, був захоплений справді мистецькою грою як окремих осіб так і цілого ансамблю. Грою своєю показали вони, на якому мистецькому рівні повинні і можуть стояти наші аматорські гуртки. І, колиб у нас була відповідна саля, сцена та обстановка (та про це іншим разом), що давалаб хоч приблизно ілюзію храму Мельпомени — ми малиб враження, що перед нами не звичайні аматори а справжні артисти. З подібним успіхом пройшла й вистава „Трьох до вибору" 3. III. Цілому аматорському гуртковві та його провідникові належиться повне признання. Від нас бажання — щоб гурток вибрався в поїздку на села та дав нашим сільським аматорським гурткам практичну лекцію доброї сценічної гри. Цим сповнив би висококультурну місію.

— о —й

З судової салі.

Епільоґ одного нападу польських корпорантів на українського студента.

В дні 5. листопада 1928 р. напало сімох польських корпорантів на спокійно йдучого Ігора Старосольського, студ. техніки, на вул. Сикстуській і хотіли зірвати йому пластову відзнаку. Нападений не хотів на це позволити. Тоді один з корпорантів, Станіслав Рихловський, студ. прав, ударив Ігора Старосольського з цілої сили палицею по голові і його залила кров. У цю справу вмішалася поліція і зробила донесення до суду, внаслідок чого відбулася розправа в дні 8. березня ц. р. На тій розправі св. Марек Спіннер, студ. фільос., під присягою потвердив у цілій основі цей фактичний стан.

Після того студ. Ігор Старосольський, син відомого оборонця д-ра Вол. Старосольського, заявив, що коли обв. Рихловський признає, що поступив з ним некультурно і перепросить його, то він не прилучиться до карного поступовання і не буде домагатися його укарання. Обв. Рихловський, видимо зворушений, перепросив студ. Ігора Старосольського і заявив, що свого вчинку жалує. Після того судя оголосив увільняючий присуд.

Політичний процес у Самборі.

В понеділок 4. березня ц. р. відбулася перед судом присяглих в Самборі розправа проти обв. Ілька Т и с о в с ь к о г о, абс. ґімн., обвинуваченого за злочин головної зради. Акт обвинувачення каже, що в ночі з 16. на 17. листопада 1928 р. появилися українські написи на мурах домів Старого Самбора протидержавного змісту писані ропою. Поліція перевела ревізії в богатьох підозрілих, але без ніякого результату. Зате при ревізії в обв. Тисовського запримітила поліція на його сподних на самій долині пляму з ропи. Хемічна експертиза ствердила нібито ідентичність субстанції на сподних і якогось плину в мисочці, що її найдено в корчах біля церкви. На тій основі прокуратура обвинувачувала обв. Тисовського за злочин головної зради по думці §§ 58 і 59 кар. закону.

Обвинувачений Тисовський до вини не признався. Оповідав, що служив при УГА. Ранений попав до польської неволі, але скоро втік на Чехословаччину і там покінчив ґімназію.

Радн. Венґжин: Чому ви, ранений, утікали зі шпиталю, хоч могли там вилікуватись з ран?

Обв. Тисовський: На тиф умирало щодня 70—80 осіб. До того лиха пожива, гнилі оселедці і лихе поведення з нами приспішили мою втечу на Чехословаччину.

Після того переслухано свідків. Трибунал поставив питання лише по лінії злочину головної зради. Оборона домагалася побічного питання в приноровленням § 305 к. з., але трибунал його відкинув. Одначе на домагання присяглих суддів по довгій нараді трибунал згодився на це питання.

По нараді присяглих суддів проголошено вердикт, яким заперечено оба питання. Обв. Тисовський вийшов таким чином на волю.

В інтересі правди.

У відповідь на „спростуватня" п. П. Лисецького.

Після довгої надуми зареаґував п. П. Лисецький на мою статтю в „Ділі" з 3. листопада 1928 р., в якій подав я його поведінку, як приклад для характеристики методів боротьби з проводом „Рідної Школи", і написав „спростування" (диви „Діло" з 2. березня ц. р.).

Підчас писання „спростування" п. Лисецький мабуть вже не тямив змісту і цілх своїх статтей в „Нашому Слові" після усунення його з посади в „Рідній Школі". На ці статті, безпосередньо після їх появи, реаґувала Головна Управа „Рідної Школи" в окремому Комунікаті (див. „Діло" з 19. травня 19 8 р.), в якому насвітлено „ревеляції" п. Лисецького, сконструовані під кутом боротьби з теперішньою Головною Управою „Р. Ш." В згаданому комунікаті (п. Лисецький проковтнув його мовчки!) сказано:

„Хоч закиди (п. Лисецького в „Нашому Слові") не дотикають нинішньої Гол. Управи, вибраної 2. XI. 1927, і вона за господар-

ку в рр. 1921—23 не відповідає, то однак, щоби не ширилося баламутство, публично констатує, що подані в статтях заміти були як на Надзвичайних Заг. Зборах „Р. Ш." дня 5. IV. 1926, так і на засіданні президії Гол. Управи дня 27. IV. 1926 і на засіданні Гол. Управи дня 18. XII. 1926 трактовані і оконечно поладнані, а то на підставі звіту Ревізійної Комісії, вибраної спеціяльно для тих справ на Загальному Зїзді УПТ. дня 2. XI. 1925, а зложеної з пп. Калиновича Івана, Капусти Миколи, Панчишина Гната, д-ра Саїка Григорія і Чубатого Петра, і на підставі звіту Комісії, спеціяльно вибраної для провірення тих справ на засіданні президії Гол. Управи дня 27. IV. 1926 р., а зложеної з пп. К. Левицького, Д. Коренця, Дм. Колісника і Ан. Гаврилка".

Факти та імена, подані в комунікаті, достаточно підтверджують подану мною характеристику методів боротьби п. Лисецького з теперішнім проводом „Р. Ш.".

Відносно ж справи звільнення п. Лисецького з посади, ще раз стверджую: Головна Управа звільнила його з посади з чисто річевих оглядів, поданих в моїй статті з 3. листопада 1928 р.

Львів, 9. березня 1929.

Мих. Струтинський.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський театр:

Середа 13-го, г. 7·30 веч. „Княжна доларів"

Четвер 14-го, г. 7·30 веч. „Борис Годунов".

Кіна.

„Аполльо": „Любовна ніч засудженого".
„Лев": „Божеська жінка", Ґрета Ґарбо.
„Оаза": „Ґрафиня Данішев".
„Палас": „Останній монарх".
„Фатаморгана": „Жінка це гріх".
„Химера": „Царський курер".

Програма радіо.

Четвер 14-го.

Льондон (358). 17·00 Тріо. 20·45 Військова музика.

Париж (1744). 15·45 Симфонічна музика 18·45 Пате. 20·30 Симфонічний концерт.

Берлін (475,4). 16·30 Концерт: віольончеля, фортепян, спів.

Мюнхен (536,7) 15·20 Концерт цитристів 19·30 Опера.

Ляйпціґ (361,9). 21·00 Камерна музика.

Гамбург (391,6). 16·15 Форт. концерт.

Відень (519,9). 16·00 Легкий квартет. 20·40 Ріжні серенади.

Москва (1450). 18·30 Симфонічний концерт.

Харків (1680). 17·00 Музична самодіяльність. „Духова орхестра". 18·20 Камерний концерт.

(1680). 16·00 Камерний концерт. 23·00 Музична трансляція.

Варшава (1385,7). 12·55 Концерт Фільгармонії. 17·55 Камерний концерт. 22·30 Танкова музика.

Пятниця 15-го.

Льондон (358). 14·00 Музика в готелю „Мейфер". 17·30 Музика з „Плейгавз". 20·45 Народні пісні.

Париж (1744). 15·45 Радіоконцерт. 18·45 Пате. 20·30 Симфонічна програма.

Берлін (475,4). 20·30 Симфонічний концерт.

Мюнхен (536,7) 20·00 Радіоорхестра. 21·30 Популярна музика.

Ляйпціґ (361,9). 16·30 Легка музика. 20·00 Орхестра фільгармонії.

Лянґенберґ (462,2). 17·45 Вагнер. 21·00 Концерт І. Еберта.

Відень (519,9) 16·00 Легка капеля. 19·30 Опера.

Москва (1450). 16·00 Европейська музика.

Харків (477). 23·30 Музична трансляція.

(1680). 18·00 Курс української мови. 20·00 і 21·00 Концерт для національних меншин.

Варшава (1385,7). 17·55 Концерт 20·15 Симфонічний концерт Фільгармонії.

Присилайте передплату!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича

Підволочиська:
14.III. Казка Старого Млина.
15.III. Вій.
Скалат:
16.III. Маруся Богуславка.
17.III. Казка Старого Млина.
18.III. Два злодії.
19.III. Вій.
Грималів:
20.III. Маруся Богуславка.
21.III. Казка Старого Млина.
22.III. Два злодії.
23.III. Вихрест.
24.III. Ой не ходи Грицю.
Говсте:
24.III. год. 3. попол. Маруся Богуславка.
Хоростків:
25.III. Маруся Богуславка.
26.III. Вій.
27.III. Казка Старого Млина.
Будзанів:
28.III. Маруся Богуславка.
29.III. Вій.
30.III. Вихрест.
31.III. Казка Старого Млина.
Теребовля:
1.IV. Базар.
Тернопіль:
2.IV. Базар.
3.VI. Воскресения.

Закінчена постановка штуки Винниченка „Базар". Театр завітає з цею штукою до найбільших міст Галичини: Тернопіль, Львів, Станиславів і Перемишль.

Місто вінця на домовину бл. п. Віктора Барчинського, окружного судії в Золочеві, зложила Вп. П. Стефанія Охримовичева з Мукачева 26 зол. на „Рідну Школу" в Стрию. 1612 1—1

Надзвичайні датки на потреби „Рідної Школи" зложили в золотих ВП.: Михайло Гакало господар в Скнилові 100, в доказ вдячности місцевому хорові за гарний спів на похороні дочки теж хористки; Д-р Володимир Ґамерський — Бучач 15 місто желань з нагоди вінчання п. Марії Нусковської з п. Милевичем; фірма „Агросільва", Львів 10 ам. дол. з нагоди заключення контракту купна дубини в Митрополичих лісах; Кружок „Рідної Школи" в Залещиках 39, замість вінця на могилу бл. п. Стефана Юркова. — ВП Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 1616 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МОДНІ бранзолєтки, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровскі-Розважевскі, Львів (Готель Жоржа). Тел. 7—99. 1366 33-?

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні 1?6 ?47-?

СТАРШЕ ПОДРУЖЕ пошукує до товариства інтелігентну жінку, милої вдачі, середнього віку, що могла би читати голосно українські і польські книжки. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „емерит". 1602 2—2

ІНТЕЛІҐЕНТНОГО хлопця практиканта до склепу мануф. і обуви, прийме „Родоган", Львів, Ринок ч. 43. 1604 2—2

ПРОДАМ машину до писання „Hammond" українсько-польську, стан добрий 70 дол. — вул. Виспянського ч. 12. сутерен, оглядати від 2—5 год. 1614 1-1

РУТИНОВАНИЙ концipієнт пошукує посади. — Зголошення до Адміністрації „Діла" п. д. „Самостійно-працюючий". 1617 1—2

ПРОСВІТЯНСЬКИЙ ГИМН Я. Ярославенка на мішаний хор в легкому укладі, партитура з подвійними голосами за 2·— зол. висилає кожна книгарня. — „Торбан", Львів, вул. Оссолінських ч. 6. 1615 1—10

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
432 **Пересвітлення Рентґеном.** 8—24

Управнений Дентист
Роман Давидович
Львів, вул. Потоцького ч. 24.
Лічення, пльомбовання і виймання зубів без болю. Штучні зуби в золоті і кавчуку. Реґуляція й скріплювання зубів. — Пацієнтів з провінції полагоджується як найскорше. 1563 5—6

ПЕРЛЬМУТТЕРА УЛЬТРАМАРИНА
є безглядно найліпшою і найвидатнішою фарбою до біля, вапна і малярських цілей. Відзначена на виставах в Брукселі, Медіолані і Парижі золотими медалями. 1302 **Скрізь до набуття.** 66—?

ЗБАНКИ, імбрики і взагалі всіляке кухонне начиння, повинно бути завсіди ідеально чисте і світяче.

Нічо дивного, що кожна ґаздиня хвалиться, взірцево одержуваною кухнею. Хто раз випробував Vim, цей без нього не може обійтися. Терти предмети вогким платком посипаним Vim-ом, а відтак довести до полиску мягкою стиркою.

Vim можна уживати не тільки до кухонного начиння, але також до всього дома, що тільки вимагає полірованого чищення.

Vim продається в малих пачках, як також і догідних пушках.

VIM

V. P. 12.

НЕРВОЛЬ
Хеміна д-ра ФРАНЦОЗА,
одинокий радикальний і випробований середник (натирання) на
РЕВМАТИЗМ
кольку з причини перестуди, на постріл, ісхіяс і т. п.
Жадати в аптеках. Жадати в аптеках.
Вибір і головна продажа.
АПТИКА МІКОЛЯША
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 1.
870 35—?

(Справляємо вчорашню оповістку, видруковану з помилками).

Особисте. У справі чести, що виникла між п. Миколою Двулітом і п. Евстахим Юзефом Васильковским на тлі образи українського народу дня 4. березня ц. р., заявляємо, що на реакцію п. Двуліта спір полагоджено згідно з вимогами чести дня 9. березня 1929 р. — Станислав Шмідт, Павел Бр. Домішевскі, Володимир Гірняк (junior), Петро Сиконький. 1607 1—1

ПРОДАЖ НА ДОГІДНІ СПЛАТИ!
МАШИНИ ДО ШИТТЯ
ГРАМОФОНИ
РОВЕРИ
МОЛОЧНІ КРУЖЛІВКИ
і їх складові части
ПРИБОРИ ДО КРАВЕЦТВА І РУЧНИХ РОБІТ
ВЛАСНИЙ ВАРСТАТ НАПРАВ
Александер Малімон і С-ка
Спілка з обм. пор.
2496 **Львів, вул. Валова 11 а.** 36—?

Комплетні накриття
столові з прав. хінського срібла, срібла і альпаки по найнижчих цінах тільки у ГРИНБЕРҐА, Львів, Сикстуська 4.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.